

Kulturutskottets yttrande

1980/81: 4 y

över proposition 1980/81: 87 om vissa frågor om hemslöjden jämte motioner

Till näringsutskottet

Genom beslut den 26 februari 1981 har näringsutskottet berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1980/81: 87 om vissa frågor om hemslöjden jämte de med anledning av propositionen väckta motionerna 1980/81: 1941 av Birgitta Hambræus m. fl. (c) och 1980/81: 1942 av Gunnar Olsson (s). Utskottet får med anledning härav anföra följande.

Hemslöjden är en viktig del av det kulturarv vars bevarande är ett av de mål som slogs fast genom 1974 års kulturpolitiska riksdagsbeslut. Den är och bör vara ett levande inslag i dagens svenska kulturliv. Kulturellt är det en viktig angelägenhet att kunskaperna på hemslöjdsområdet förs vidare, att intresset hålls levande och att goda betingelser skapas för en fortsatt utveckling. Denna syn på hemslöjden gäller lika för hela landet och för alla grupper av befolkningen och den bör i princip alltid beaktas vid fattandet av beslut i hemslöjdsfrågor.

I propositionen betonas hemslöjdens betydelse från ekonomisk, kulturell och social synpunkt.

Den ekonomiska betydelsen anges främst ligga i att slöjden lämpar sig väl som kombinationssysselsättning i glesbygd och som deltidsarbete för äldre arbetskraft och hemarbetande. Socialt består betydelsen bl. a. i att hemslöjden kan erbjuda meningsfull sysselsättning. Vad beträffar hemslöjdens kulturella betydelse ser utskottet vad som anförts i propositionen som uttryck för en grundsyn som överensstämmer med den som utskottet nyss redovisat.

Utskottet instämmer i det i propositionen gjorda uttalandet om vikten av att hemslöjdens starka lokala och etniska förankring i bygd, miljö och traditioner bevaras.

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att den nuvarande rådgivande hemslöjdsnämnden ersätts med ett självständigt och beslutande organ, nämnden för hemslöjdsfrågor. Nämnden bör ha en sådan sammansättning att även de kulturpolitiska synpunkterna på hemslöjden kan förutsättas bli företrädda.

Utskottet anser det önskvärt att den regionala konsulentorganisationen på hemslöjdens område byggs ut och beklagar att det inte bedömts vara samhällsekonomiskt möjligt att påbörja en utbyggnad redan nästa budgetår. Samma uppfattning har utskottet i fråga om konsulenter för knyppling och sameslöjd. Utskottet vill i detta sammanhang särskilt betona att kon-

sulentorganisationen är av stor betydelse för utbildningen på hemslöjdsområdet och att utbildning i sin tur är en av förutsättningarna för att de nödvändiga kunskaperna i olika slöjdgrenar och förståelsen för konstnärlig och hantverksmässig kvalitet i slöjdarbetet skall kunna hållas levande och föras vidare till kommande generationer. En framgångsrik utbildning med den inriktning som utskottet härmed angivit bör också kunna medverka till att marknaden för undermåliga produkter blir mindre.

Vad beträffar utbildningsbehovet framhålls i motion 1942 att det är särskilt angeläget att konsulenter för hård slöjd utbildas. Förslag i denna riktning har också förts fram av hemslöjdsutredningen. Enligt utskottets bedömning finns goda skäl för sådan utbildning. Utskottet vill också peka på vad i motionen anförts om betydelsen av ett ökat informationsutbyte och ett utvidgat samarbete mellan å ena sidan studieförbunden och å andra sidan hemslöjdsorganisationerna och hembygdsrörelsen.

I motion 1941 har betydelsen av statligt stöd till inhemsk ull- och linproduktion framhållits. Utskottet vill med anledning härav betona att tillgång på lämpliga slöjdråvaror är en oundgänglig förutsättning för hemslöjdens fortlevnad. Detta gäller givetvis även andra råvaror än de i motionen nämnda. Som anføres i propositionen är tillgången på råvaror en av de frågor som särskilt bör uppmärksammas av den föreslagna nämnden för hemslöjdsfrågor.

Stockholm den 10 mars 1981

På kulturutskottets vägnar
KARL-ERIC NORRBY

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Karl-Eric Norrby (c), Tore Nilsson (m), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Lars Ahlmark (m), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s), Bertil Hansson (fp), Elisabeth Fleetwood (m), Ing-Marie Hansson (s), Göran Persson (s) och Lennart Bladh (s).